

استقرار پرتغالی ها در هرمز

استقرار پرتغالی ها در هرمز و آغاز فصل تازه ای در تاریخ خاورمیانه؛ دوران سلطه و استثمار ...

استقرار پرتغالی ها در هرمز و آغاز فصل تازه ای در تاریخ خاورمیانه؛ دوران سلطه و استثمار

چهارم ماه مه 1515 پرتغالی ها در جزیره ایرانی هرمز مستقر شدند و فصل تازه ای در تاریخ منطقه باز شد که عنوان آن را «؛مداخله غرب در خاور میانه و استثمار این منطقه" قرار داده اند که مهد تمدن بشر بوده است - فصلی که هنوز بسته نشده است. پاپ الکساندر ششم طبق فرمان مورخ چهارم مه 1493 خود، جزایر شرق نصف النهار میانی اقیانوس اطلس را به پرتغالی ها و سرزمین های غرب این نصف النهار (قاره آمریکا) را به اسپانیایی ها بخشیده بود!

دریاسالار پرتغالی «؛آلفونسو دا آلبوکرک (آلبوکرکی)" پس از استقرار در هند، در سال 1507 وارد خلیج فارس شده و هرمز را مورد حمله قرار داده بود ولی تصرف هرمز و استقرار پرتغالی ها در این جزیره هشت سال بعد و با آوردن کشتی های نظامی و تفنگداران بیشتری صورت گرفت. کشتی های پرتغالی دارای توپ بودند و مدافعان ایرانی هرمز فاقد آن. در آن زمان، پیروزی استثمار اروپا تنها بر اثر برتری اسلحه و قدرت آتش صورت می گرفت. به قول مفسران مشرق زمین (مفسران معاصر)، ... و به همین دلیل است که قدرتهای برتر و عمدتاً غرب نمی خواهد کشورهای بیشتری به اسلحه اتمی دست یابند تا برتری خود را بر آنها از دست ندهد!

تصرف هرمز هشت ماه پس از جنگ چالدران روی داد (که جنگ چالدران، خود اندیشه مداخله دیپلماتیک اروپاییان در ایران و تشدید دشمنی ایران نسبت به عثمانی را تقویت کرده بود - نفاق مذهبی). رخنه اروپاییان به خلیج فارس، شاه اسماعیل صفوی (شاه وقت) را دچار اندوهی عمیق کرده بود، زیرا که ایران فاقد قدرت دریایی موثر بود تا از قلمرو خود دفاع کند و پرتغالی ها با استفاده از همین ضعف ایران (نداشتن توپ و کشتی توپدار)، ظرف شش سال (تا سال 1521 میلادی) بسیاری از جزایر ایرانی خلیج فارس از جمله بحرین را تصرف و به گمبرون (بندر عباس) دست اندازی کردند و دولت صفویه، تنها از طریق تحریک و تشویق مردم محل به شورش و حملات پراکنده در شب، به کار مبارزه با سلطه اروپاییان ادامه می داد. در آن زمان توپ های پرتغالی باروی قلعه های ایران را می شکافتند و از کمان قلعه بانان ایرانی در برابر آتش تفنگ نظامی پرتغالی کاری ساخته نبود. دولت صفویه بعداً با انگلیسی ها متحد شد و پرتغالی ها را از خلیج فارس بیرون راند و با این عمل، «؛بدتر" را جانشین «؛بد" کرد. مسائل آسیای غربی برخاسته از همین اشتباه صفویان بوده است زیرا که انگلیسی ها در منطقه ماندگار شدند و مورخان در این واقعیت متفق القولند که برخی از مشکلات معاصر ایران ناشی از سیاست های صفویان است.